

La Costa

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona sud-est del terme municipal.
Emplaçament	A la ctra de Castell, agafar camí de Camprubí, seguir 1,80 km, queda situada per sobre la carretera.
Alçada:	885
Coordenades:	
Latitud:	42.16511
Longitud:	1.9584
UTM Est (X):	413960
UTM Nord (Y):	4668633

Classificació

Número de fitxa	08057 - 18
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII-XVIII
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	La casa es troba en procés d'enrunament.
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08056A004000220000WB
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dl., 16/02/2015 - 01:00

Descripció

La masia la Costa està emplaçada en una zona més o menys planera d'un dels morrals que s'aixequen en el vessant de ponent de la riera de Camprubí. L'àrea és força oberta i queda orientada vers llevant. La masia està conformada per diverses estructures, algunes són difícils de veure per el gran volum de vegetació que hi ha crescut; trobem l'edifici de la casa, el pallar al seu costat sud-est i al davant el pla de l'era amb un mur de contenció que la delimita pel vessant més de llevant, avui plena de vegetació arbustiva, a més, a la feixa de sota, just davant la casa hi ha una altra construcció, segurament destinada a coberts i magatzem, a la qual no s'ha pogut accedir. Actualment la masia està abandonada, l'estructura del pallar està dempeus i conserva gran part de la teulada, la casa conserva quasi la totalitat de l'alçada dels murs de façana fins a nivell de coberta, tot i així han començat a enrunar-se per algunes parts, i l'interior té els forjats ensorrats.

L'edifici de la casa és de planta rectangular amb la façana principal orientada a llevant, constava de planta baixa, primera i sota-coberta. Estava coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal, encara es poden veure algunes lloses del ràfec de la teulada. Els murs mostren ampliacions de l'estructura i diverses modificacions, tot i que la gran quantitat de vegetació que la cobreix no permet fer una bona lectura de la seva evolució. A grans trets, els murs són fets amb carreus desbastats, lloses i pedres irregulars, a les cantoners hi ha grans blocs desbastats, i en algunes parts peces més regulars i de mides menors. Pel que fa a les obertures, la porta d'accés és de carreus als brancals i llinda plana de fusta amb l'angle inferior tallat al biaix. Les finestres són de tipologia senzilla, algunes sense cap element diferenciador, altres amb carreus als muntants i llinda de fusta, i alguna amb lloses planes en llinda i ampit. La casa té algunes estructures petites adossades en algunes de les seves façanes, una sembla correspondre al cos d'un forn de pa.

El pallar és de planta rectangular allargada, bastit adossat a un marge i sembla que ampliat per la part sud. És de dos nivells, amb coberta a dos vessants i presenta la configuració típica de tres murs que conformen l'estructura i la part frontal, de llevant, pràcticament tota oberta, només amb pilars de suport i travessers de fusta. El nivell inferior era destinat al bestiar, té alguna part tancada amb mur a la façana principal. El nivell superior com s'ha dit, està definit per una gran obertura que seria la part destinada a pallar.

L'era està delimitada per l'estructura del pallar, en part també per la casa, i a llevant, pel mur de contenció que sobresurt del nivell de l'era i és coronat amb lloses planes a sobre.

Història

A nivell arquitectònic es fa difícil poder aportar dades de les diferents fases constructives o de les modificacions de la casa, especialment per el gran volum de vegetació que amaga gran part de les seves façanes, però també per l'estat d'enrunament que no en permet l'accés a l'interior. Cal dir que sí que sembla que s'identifica que la casa hauria tingut un volum menor, tant en planta com en façana. Si que és observable que l'edifici ha sofert diverses modificacions.

A nivell documental hi ha diverses referències que assenyalen que la masia la Costa ja devia existir en època baix medieval. Així, al segle XIV, en concret en un document de lluçió fet per l'abat de la Portella, datat el 1339, en relació a la masoveria de "Querats" de la parròquia de Sant Julià de Cops, s'hi esmenta Jaume de sa Costa, de la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny. (BOLÒS:2009) Al segle XIV consten alguns documents referits a Sant Pere de la Portella on consten referències a diferents persones de cognom Costa i per les dades que s'esmenten podrien tenir relació amb el llinatge de la masia la Costa de Castell de l'Areny, en general es tracta referències on actuen com a testimoni.

Posteriorment, en el fogatge de 1497 consta un tal Pere Costa entre les referències de Castell de l'Areny. I en el fogatge de 1553 hi figura un tal Miguel Costa. Aquestes notícies ens porten a pensar que ja en època baix medieval existia la masia la Costa.

Ens hem de remuntar al segle XVIII per donar referència d'altres notícies documentals conegudes. És el cas d'un document cadastral conservat a l'Arxiu Municipal, datat al 1716, en el qual consta la Costa, i hi ha la referència "La Costa pròpia de Francisco Mulinou de Ripoll. Mateu Comellas masover." En aquest mateix

document també hi ha la referència als imposts per els empius dels masos Puig, Solà, Casas, Rota, Soldevila i la Costa. Durant aquest segle XVIII la masia és referenciada en diversos documents cadastrals. En un altre lligall datat el 1717 continua apareixent com a propietari Francisco Mulinou habitant en Ripoll, en aquest document també hi consten les quantitats que es pagaven per cada tipus de terra conreu, de bosc, erm, per la casa, per el personal de Mateu Comellas masover, per dues vaques, un bou i tres porcs. També hi ha la referència als empius en la mateixa relació expressada el 1716. Hi ha altres notícies documentades al segle XVIII, al 1766 consta com a propietari Francisco Rocafiguera de Ripoll i Josep Comellas masover, entre les quantitats anotades hi figura a més del masover, el seu fill també Josep, i en aquest moment, consten dos bous, una mula i quatre porcs.

Al llarg del segle XIX apareix citada la Costa en diversos documents, és el cas del llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), en l'apartat de Castell de l'Areny s'esmenta la masia la Costa.

En una relació d'habitants de Castell de l'Areny datada a 14 de gener de 1898 consta que a la Costa, identificada amb el número 68, hi vivien nou persones.

Bibliografia

BOLÓS, Jordi (2009). Diplomataris del monestir de Sant Pere de la Portella. Fundació Noguera (Diplomataris; 47), Barcelona.

IGLESIAS, Josep (1979). El Fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.

IGLESIAS, Josep (1991). El Fogatge de 1497. Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona.

SERRA VILARÓ, J. (1989): Baronies de Pinós i Mataplana. Reproducció facsímil de l'obra de 1930, editat el 1989 pel Centre d'Estudis Baganesos.

